

ที่ กค 0406.2/อ. ๒๔

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

๑ เมษายน 2548

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินประโยชน์ความในคดีแพ่ง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ

ตามที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 10 กำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินการคลังและเกี่ยวกับทรัพย์สินของแผ่นดิน ประกอบกับคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีความเห็นว่าการตกลงประเมินประโยชน์ความและการถอนฟ้องคดีในชั้นศาล ส่วนราชการผู้เป็นเจ้าของคดีสามารถพิจารณาได้โดยหารือกับกระทรวงการคลังซึ่งเป็นส่วนราชการผู้มีความอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินของแผ่นดิน ตามบทบัญญัติมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 (ในขณะนั้น) ก่อน ฉะนั้น กระทรวงการคลังจึงเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาสั่งการเกี่ยวกับการถอนฟ้อง และประเมินประโยชน์ความของส่วนราชการต่าง ๆ ได้ (รายละเอียดความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาสามารถตรวจสอบได้จากเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th) ทำให้ในการพิจารณาเกี่ยวกับคดีความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของแผ่นดินที่ส่วนราชการเป็นคู่ความในคดี หากประสงค์ที่จะถอนฟ้องหรือประเมินประโยชน์ความเพื่อยุติคดีจะต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังทุกกรณี จึงทำให้บางครั้งเกิดความล่าช้า ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อคดีได้ นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้กระทรวงการคลังจะมีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินการคลังและกิจการเกี่ยวกับทรัพย์สินของแผ่นดิน ซึ่งการตกลงประเมินประโยชน์ความและการถอนฟ้องคดีในชั้นศาล ส่วนราชการผู้เป็นเจ้าของคดีจะต้องหารือกระทรวงการคลังก่อนก็ตาม แต่เนื่องจากในทางปฏิบัติกระทรวงการคลังจะมีได้เข้าร่วมเป็นคู่ความในคดีด้วยและจะไม่ทราบกระบวนการพิจารณาและฐานะคดีมาตั้งแต่แรก ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินคดีและสอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 42 ที่ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศ เพื่อใช้บังคับกับส่วนราชการอื่นปรับปรุงแก้ไข กฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศ ที่เป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความยุ่งยาก ข้ำซ้อนหรือความล่าช้า ต่อการปฏิบัติ

/หน้าที่...

หน้าที่ให้เหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความสะดวกรวดเร็ว ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการลดกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ล่าช้าหรือไม่จำเป็น และการกระจายอำนาจให้ผู้ปฏิบัติงาน จึงควรกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความในคดีแพ่งขึ้น โดยให้ส่วนราชการเจ้าของคดีสามารถใช้ดุลยพินิจร่วมกับพนักงานอัยการในการพิจารณาเกี่ยวกับการประนีประนอมยอมความสำหรับคดีแพ่งบางประเภทได้ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. คดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน 2,000,000 บาท ไม่ว่าส่วนราชการจะเป็นโจทก์หรือจำเลย หากส่วนราชการเจ้าของคดีและพนักงานอัยการผู้ดำเนินคดีมีความเห็นสอดคล้องเป็นประการใด ให้พิจารณาดำเนินการตามความเห็นดังกล่าวได้ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ และไม่ต้องส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณา

2. คดีตามข้อ 1 หากส่วนราชการเจ้าของคดีและพนักงานอัยการผู้ดำเนินคดีมีความเห็นไม่ตรงกัน ให้ส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังเพื่อพิจารณา

3. คดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์เกิน 2,000,000 บาท ให้ส่วนราชการเจ้าของคดีส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังเพื่อพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดแจ้งให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดถือปฏิบัติตามแนวทางข้างต้นต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายประกอบ ตันติยาพงศ์)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

กรมบัญชีกลาง

สำนักความรับผิดชอบทางแพ่ง

กลุ่มพัฒนาและบริหารงานละเมิดและแพ่ง

โทร. 0 2271 1999

Call center 0 2271 0686 90 ต่อ 6415

E-mail : civilbur@cgd.go.th

กรมยุติธรรม
 14292
 วันที่ 10 ส.ย. 2540
 เวลา 12.00

232-1
 1/2

ที่ นร 0601/372

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 ทำข้างวังหน้า กรุงเทพฯ 10200

5 มิถุนายน 2540

เรื่อง หาหรือแนวทางการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์
 การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0526.6/7036
 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2540

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง อำนาจของกระทรวงการคลังในการให้ความเห็นชอบ
 การถอนฟ้องคดีกรณีส่วนราชการฟ้อง เรียกค่าสินไหมทดแทนจากเอกชน

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงการคลังขอให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
 พิจารณาให้ความเห็นแนวทางการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
 ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
 ซึ่งกองทัพบกหาหรือต่อกรมบัญชีกลาง และสืบเนื่องจากการร่วมหาหรือแนวทางการปฏิบัติ
 ตามระเบียบดังกล่าวร่วมกันระหว่างกระทรวงการคลัง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
 และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 15 พฤษภาคม 2540 สรุปได้ว่า
 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นผู้ร่างและออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ
 ในชั้นต้นสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาควรเป็นเจ้าของเรื่องในการวินิจฉัยตีความ
 เกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯนี้ สำนักนายกรัฐมนตรีจึงส่งเรื่องให้
 กระทรวงการคลังหาหรือมาเพื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาข้อหาหรือของกองทัพบกแล้ว มีปัญหาว่า ข้าราชการบำนาญบ้านนาญสังกัดกองทัพบก (ร้อยตรี เล็ก ดีศิริ ร้อยตรี ไสว นาสัย ร้อยตรี ทองใบ คำพุม และสิบโท สมนึก พรหมจีน) แต่ละคนได้เบิกรับเงิน ค่ารักษาพยาบาลไปจากทางราชการโดยไม่มีสิทธิ ทางราชการจึงดำเนินคดีกับบุคคล ดังกล่าวเรียกให้ชดใช้เงินคืนแก่ทางราชการ ต่อมาจำเลยทุกคนได้ยินยอมรับผิดชอบ นำเงินตามจำนวนในฟ้องมาชดใช้คืนแก่ทางราชการครบถ้วน กองทัพบกได้ขอให้ กระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นชอบการถอนฟ้องคดี แต่กระทรวงการคลัง พิจารณาแล้วเห็นว่าตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มิได้กำหนดให้กระทรวงการคลัง มีหน้าที่ในการพิจารณาหรือให้ความเห็นชอบในการถอนฟ้องคดีที่หน่วยงานของรัฐเป็นโจทก์ จึงขอหาหรือว่าการพิจารณาให้ความเห็นชอบดังกล่าวเป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดและเป็นไป ตามกฎหมายหรือระเบียบใด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า เมื่อมีข้อเท็จจริงว่าบุคคลตามที่ กองทัพบกแจ้งมานั้นเป็นข้าราชการบำนาญบ้านนาญ กรณีจึงเป็นเรื่องที่บุคคลซึ่งมิใช่ ข้าราชการกระทำการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ กฎหมายและระเบียบที่จะเรียกร้อง เอากับบุคคลดังกล่าวเพื่อให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จึงมิใช่พระราชบัญญัติความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 แต่จะเป็นไปตามหลักกฎหมายแพ่ง ซึ่งเมื่อจำเลยชดใช้เงินต่อทางราชการ ย่อมเป็น การขอประนีประนอมยอมความกับโจทก์ กองทัพบกในฐานะโจทก์ย่อมกระทำได้โดยการ หาหรือกับกระทรวงการคลังซึ่งเป็นส่วนราชการผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินแผ่นดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ฉะนั้น เมื่อกระทรวงการคลัง เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินของแผ่นดินดังกล่าว การพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในการถอนฟ้องคดีที่หน่วยงานของรัฐเป็นโจทก์ฟ้องเอกชนเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทน ซึ่งรัฐเป็นผู้เสียหาย ย่อมเป็นอำนาจของกระทรวงการคลังที่จะเป็นผู้พิจารณาให้ความ เห็นชอบได้

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้ เสนอมาพร้อมหนังสือ
 อื่นๆ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการ
 คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว
 จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

32 Ans

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศาสตร์)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขาธิการกรม
(ฝ่ายวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง)
โทร. 2220206-9
โทรสาร 2241401
2263611-2

๑. ส่ง กรมบัญชีกลาง

Michigan + North Carolina 12/25

[Handwritten signature]

(นายกมล จันทิม)
รองปลัดกระทรวงการคลัง

บันทึก

เรื่อง อำนาจของกระทรวงการคลังในการให้ความเห็นชอบการถอนฟ้องคดี
กรณีส่วนราชการฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากเอกชน

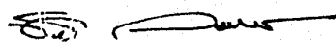
กองทัพบกได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท 0421/3579 ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2539 ถึงกรมบัญชีกลางความว่า กองทัพบกได้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการฟ้องร้อยตรี เล็ก คีรี ให้ชดใช้เงินจำนวน 82,310 บาท ร้อยตรี ไสว นาสัย ชดใช้เงินจำนวน 41,864 บาท ร้อยตรี ทองใบ คำพูน ชดใช้เงินจำนวน 51,190 บาท และสิบโท สมนึก พรหมจีน ชดใช้เงินจำนวน 18,500 บาท คืบให้แก่ทางราชการ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวเบิกรับเงินค่ารักษาพยาบาลไปจากทางราชการโดยไม่มีสิทธิต่อมาจำเลยในทุกคดีได้นำเงินมาชดใช้แก่ทางราชการครบถ้วนตามจำนวนในฟ้อง กองทัพบกพิจารณาแล้วเห็นว่าเมื่อจำเลยได้นิยมนำเงินตามจำนวนในฟ้องมาชดใช้คืนให้แก่ทางราชการครบถ้วนแล้วย่อมเป็นผลดีต่อทางราชการที่ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีในชั้นศาลอีกต่อไป สมควรถอนฟ้องให้จำเลยทั้งสิ้น แต่เนื่องจากเงินค่ารักษาพยาบาลดังกล่าวเป็นเงินในงบประมาณส่วนกลางประกอบด้วย ขณะนี้คดียังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ดังนั้น กองทัพบกจึงขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้ความเห็นชอบการถอนฟ้องจำเลยทั้งสิ้น

กรมบัญชีกลางได้พิจารณาเรื่องที่กองทัพบกหาข้อแล้ว เห็นว่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มิได้กำหนดให้กระทรวงการคลังมีหน้าที่ในการพิจารณาหรือให้ความเห็นชอบในการถอนฟ้องคดีที่หน่วยงานของรัฐเป็นโจทก์แต่ประการใด จึงมีหนังสือ ที่ กค 0526.6/7036 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2540 หาข้อไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะส่วนราชการผู้ดูแลระเบียบของสำนักนายกรัฐมนตรี ขอให้พิจารณาว่าการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการถอนฟ้องในคดีที่หน่วยงานของรัฐเป็นโจทก์เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดและเป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบใด

ต่อมาได้มีการร่วมหารือระหว่างผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ผู้แทนกระทรวงการคลัง และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเมื่อวันที่
15 พฤษภาคม 2540 ผลการร่วมหารือสรุปได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เป็นผู้ร่างและออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ในขั้นต้นสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกาควรจะเป็นเจ้าของเรื่องในการวินิจฉัยตีความเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงมีหนังสือ ที่ นร 1304/4814
ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2540 ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาข้อหาหรือ
ของกองทัพบก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาข้อหาหรือของกองทัพบกตาม
หนังสือกองทัพบก ส่วนที่สุด ที่ กท 0421/3579 ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2539
และเอกสารซึ่งส่งมาประกอบการพิจารณาแล้ว สรุปข้อเท็จจริงได้ว่า กองทัพบก
ได้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการฟ้อง ร้อยตรี เล็ก ศิริวิ (ศาลจังหวัดพิษณุโลก
คดีหมายเลขคำ ที่ 989/2539 วันที่ 9 กรกฎาคม 2539) ร้อยตรี ไสว นาชัย
(ศาลจังหวัดพิษณุโลก คดีหมายเลขคำที่ 1023/2539 วันที่ 11 กรกฎาคม 2539)
ร้อยตรี ทองใบ คำพูน (ศาลจังหวัดพิษณุโลก คดีหมายเลขคำ ที่ 988/2539
วันที่ 9 กรกฎาคม 2539) และสิบโท สมนึก พรพจน์ (ศาลแขวงพิษณุโลก คดีหมายเลขคำ
ที่ 178/2539 วันที่ 11 กรกฎาคม 2539) ขอให้เงินคืนแก่ทางราชการ เนื่องจาก
บุคคลดังกล่าวซึ่งเป็นข้าราชการบำนาญบำนาญเบิกรับเงินค่ารักษาพยาบาลไปจาก
ทางราชการโดยไม่มีสิทธิ ต่อมาจำเลยในแต่ละคดีได้อินยอมรับผิดโดยนำเงินมาชดเชย
แก่ทางราชการตามจำนวนในฟ้อง และทางราชการได้นำเงินส่งคลังจังหวัดเป็นที่
เรียบร้อยแล้ว (หลักฐานตามสำเนาใบส่งเงินรายได้แผ่นดินซึ่งคลังจังหวัดลงลายมือชื่อ
รับเงินวันที่ 4 ตุลาคม 2539 วันที่ 6 กันยายน 2539 วันที่ (อ่านไม่ออก) และ
วันที่ 18 กันยายน 2539 ตามลำดับ) กองทัพบกพิจารณาแล้วเห็นว่าเมื่อจำเลยทุกคน
ได้อินยอมรับผิดโดยนำเงินมาชดเชยให้ทางราชการครบถ้วนแล้วย่อมเป็นผลดีต่อทางราชการ
จึงสมควรถอนฟ้องจำเลยทั้งสิ้น แต่เนื่องจากขณะนั้นคดียังอยู่ในระหว่างการพิจารณา
ของศาล จึงขอให้กระทรวงการคลังพิจารณา

จากข้อเท็จจริงและปัญหาข้างต้นนี้ เมื่อมีข้อเท็จจริงว่าบุคคลตามที่กองทัพบก
แจ้งมา นั้นเป็นข้าราชการบำนาญจำนวนมาก กรณีจึงเป็นเรื่องที่บุคคลซึ่งมิใช่ข้าราชการ
กระทำการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น กฎหมายและระเบียบที่จะเรียกร้อง
เอาที่บุคคลดังกล่าวเพื่อให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการ จึงมิใช่พระราชบัญญัติ
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
แต่จะเป็นไปตามหลักกฎหมายแพ่ง ซึ่งเมื่อจำเลยขอชดใช้เงินต่อทางราชการ ส่อมเป็น
การขอประนีประนอมยอมความกับโจทก์ กองทัพบกในฐานะโจทก์จึงยอมกระทำได้
โดยหาข้ออ้างการทวงถามคดีซึ่งเป็นส่วนราชการผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน
แผ่นดินตามบทบัญญัติมาตรา 9¹ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม
พ.ศ. 2534 ฉะนั้น เมื่อกระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน
ของแผ่นดินดังกล่าว การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการถอนฟ้องคดีที่หน่วยงานของรัฐ
ซึ่งเป็นโจทก์ฟ้องเอกชนเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนที่รัฐเป็นผู้เสียหายยอมเป็นอำนาจ
ของกระทรวงการคลังที่จะเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบได้

(นายวิชิต วงศ์วัฒนศักดิ์)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน 2540

¹มาตรา 9 กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินแผ่นดิน
ภาษีอากร การรัษฎากร กิจการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ กิจการอันกฎหมายบัญญัติให้เป็น
การผูกขาดของรัฐ กิจการหาราชได้ ซึ่งรัฐมีอำนาจดำเนินการได้แต่ผู้เดียวตามกฎหมาย
และไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรมอื่น และกิจการซึ่งจะเป็นสัญญาผูกพัน
ต่อเมื่อรัฐบาลได้ให้อำนาจหรือให้สัตยาบัน รวมทั้งการค้าประกันหนี้ของส่วนราชการ
องค์การของรัฐ สถาบันการเงิน และรัฐวิสาหกิจ